

Hembygdsbladet

Årgång 12, nummer 3
Maj 2010

Enhörna Hembygdsförenings
informationskrift

NATIONALDAGSFIRANDE

Söndagen den 6 juni kl. 18.00 är det samling vid Överenhörna kyrka för årets firande av nationaldagen.

Fanborgen går till hembygdsmuseet där det blir tal samt sång och musik av Enhörna-kören. Medtag gärna kaffekorg och njut av en härlig försommarkväll tillsammans med andra enhörnabor. Vi kommer också att ha korvförsäljning.

Museet och utställningen håller öppet hela kvällen.

V Ä L K O M M E N

Från förra årets nationaldagsfirande. Musikanterna Arne Larsson (nyckelharpa), Lotta Franzén och Ulf Lundgren tågar in i kyrkan. En regnskur strax före öppnandet gjorde att firandet flyttades till kyrkan.

Styrelseledamöterna Jan Munck, Olle Karlsson och Anne-Marie Andersson förbereder sig inför fanborgen.

Årsmötet 25 april 2010

Ett strålande försommarväder till trots kom det närmare 40 personer till Bygdegården för att följa förhandlingarna, njuta av ett fantastiskt kaffebord, ta lotter och framför allt lyssna till historien om Bygdegården.

Britt-Mari Gylefors och Olle Karlsson kåserade om vad som timat på gården genom tiderna. Hur grevinnan Signhild Aminoff och kyrkliga syföreningen med mycken skicklighet, stor energi och en envis målmedvetenhet lyckades förverkliga sin dröm om en egen bygdegård är värd all beundran. Föredragshållarna hade gått igenom dokumentation från 30-talet och fram till idag. Myckna glada kommentarer kom från lyssnarna som gärna fyllde i med egna erfarenheter.

Den 27 april 1938 höll Över-Enhörna Hembygdsförening och Idrottsklubb sitt första årsmöte i Bygdegården. Årets möte var det 73:e i samma lokal!!

Olle och Britt-Mari i berättartagen. Ovanför den fina tavlan, som konstnären Åke Falk skänkt till lotteriet, finns en tomt inmålad i väggmönstret. Det var väggmålarens sätt att signera sitt verk.

Leendets Lindh i Enhörna

Några soliga minnen från somrarna i Enhörna

1948 började våra föräldrar hyra torpet Häll som då tillhörde Lövsta Gård. Vi var då 4 resp. 1 år gamla.

Vi hade inte bil utan åkte taxi från Stockholm med Aage som kom och hämtade oss från Enhörna där han bodde. När pappa behövde åka in till stan för att lämna teckningar tog han cykeln till Lilla Ahl, sedan buss och slutligen tåg in till Stockholm.

När han kom tillbaka hade han fullt av matkassar hängandes på cykelstyret. Då var det fest! Mat handlade vi annars av matbussen som kom ett par dagar i veckan och som stannade nere i Stora Nora. Det var alltid lika härligt att kliva in i bussen och känna alla dofter och alltid fick vi något godis. Det kom även en fiskbil och drickabil. Vi förvarade maten i vår fina jordkällare - lika fin än idag!

Senare, när vi hade bil, åkte vi till affären i Aska och handlade. I köttdisken stod Poppe som vi kallade honom (varför vet jag inte) – alltid lika glad! Nedanför slottet ute på udden låg den gamla tvättstugan som det var hur spännande som helst att smyga runt i. Tillsammans med pappa metade vi abborrar som vi satte på en trädgren när vi tågade hem till mammas kantarellmackor och varma choklad. Härliga minnen!

Vatten fick vi från en gammal pump men vi hämtade även vatten från en källa i närheten.

Vi gick också ner till pumphuset i Nora och hämtade vatten. Senare drog pappa en slang från torpet ner till pumphuset och då kunde vi vrida på kranen inomhus!

Bakom torpet var det en fantastisk körsbärsskog som på våra år var alldeles vit. Ett Åkeröträd gav goda äpplen som vi kunde spara ända fram till jul genom att linda in dem i tidningspapper.

I juli kom alla blåbär och hallon som vi plockade flitigt. Pannkaka med drottningssylt och kall lagårdsmjölk - det var mums det!

Nere i lagården köpte vi mjölk som vi dagen efter kunde skumma grädden på.

I kohagarna kunde man passa på att plocka champinjoner!

Badade gjorde vi jämt - somrarna var alltid varma och soliga då!!!!

Vi badade alltid vid den nuvarande båtklubben eller borta vid sjöstugan (numera permanentboende liksom tvättstugan)

Torpet är nu sålt sedan ett år tillbaka men minnena kommer vi alltid att ha kvar!

Lotta Lind Olsson Mikael Lindh

Lars Lindh (1918 - 2002)

Lars Lindh (Leendets Lindh) föddes i Kalvträsk och flyttade 1938 till Stockholm där han räknades till de så kallade Klarabohe-merna. I början på 50-talet upptäcktes han av Expressen och ritade åt dem under närmare 25 år.

Torpet Häll blev sommarbostaden från 1948 och i Enhörna blev han mycket omtyckt och hjälpte bl.a. EIF genom sina figurer i deras julkalendrar. I umgängeskretsen kring Leendet ingick förutom många enhörnabor också konstnärskollegor som träffades i Falkgården på somrarna.

Torpet Häll ligger på vägen mot Lövsta

Ungdomsaktiviteter i gamla Enhörna

En höstkväll i slutet av 1920-talet kommer en gosse från Hölö till Enhörna. Han ämnar väcka intresse för SLU, Svenska Landsbygds Ungdomsförbund, vars första lokala avdelningar grundades redan 1917. Hölögossen lyckades väl.

Kring 1928 startade ynglingarna, 16-årige Knut Andersson från Lida Östergård och den något år äldre kamraten Olle Lundqvist från Lida Västergård, SLU i Enhörna. Knut blev föreningens kassör i många år. Medlemsantalet uppgick till ca 30 stycken när föreningen var som störst.

Bland medlemmarna fanns Olles ena syster Rut Lundqvist Lida, Ann-Marie Andersson (g Johansson) Vinberga, Elias o Alf Sundén Rösta, syskonen David o Valborg Andersson Norr, senare Davids blivande fru Karin samt Dagmar Gustafsson Aska. Där kom även många unga flickor som var ”pigor” i gårdarna.

Här brann också kärlek. Som hos de tu Anna-Lisa Jansson i Vinberga och David Jonsson i Hagalund. David och Anna-Lisa bodde i var sin Enhörnasocken – fann varandra i SLU och blev ett par för livet.

Ungdomarna träffades minst en gång i månaden. SLU-mötena flyttade från hem till hem. Man diskuterade, förde protokoll och drack kaffe. Där fanns alltid ämnen för diskussioner berättade Knut. Ibland var det dans.

Plöjning med häst. Oscar Pettersson plöjer på gropgårdsgärdet vid Stjärna år 1914 eller 1915.

Ofta ordnades tävlingar i Enhörna eller på andra orter t ex Selaön och Eskilstunatrakten. Det var mjölknings-, plöjnings- och skördetävlingar. Allt skulle då göras väl och på tid. Det rutades upp rutor på ca 30-40 meter i fyrkant där höet slogs med lie, man räfsade med handräfsa, högg ner stör och hässjade. Eller skörd av sädesrutor som skördades på gammalt sätt. Knut har berättat att de ”sala” till priserna. Och att där då brukade bjudas finare tårta ”men aldrig någon sprit.”

SLU-gökotta kunde hållas på Lurberget eller grottan vid Löfsta. Man förstår av berättelserna att här var meningsfull glädje och gemenskap.

Barbro E Sjöström

Sagesman Knut Andersson Lida f.1912 med kompletteringar av sonen Anders Andersson Nöttesta f 1942 och Arne Zetterblom Vinberga f 1925.

Museet sommaren 2010

Vi öppnar museet för säsongen i samband med nationaldagsfirandet den 6 juni. Därefter har vi öppet varje söndag mellan 13.00 och 16.00, kaffeservering finns.

Förra året hade vi gjort en grundlig ombyggnad av museet och det gav också rekordmånga besökanden och positiva omdömen. I år har vi behållit mycket av det vi visade upp 2009, **hantverksbodarna**, **Rudolf Peterson (91:an)**, **is-entrén**, och **skolsalen**. Fotoutställningen har utökats med fler nygamla foton och några fler prylar har satts upp. **Husaby-utställningen** har gjorts om till att mer visa resultaten från utgrävningarna och vilka slutsatser som dragits. Husaby-kullen kommer att delvis vara öppen.

Brandbekämpning i Enhörna är en ny utställning som innehåller intressanta bilder och saker. Till höstmarknaden hoppas vi kunna visa upp en nyre-

Museet är öppet för alla och det är fri entré

noverad brandspruta från det gamla Enhörna. I den bakre delen av storskolans sal kommer en permanent utställning om **kvinnomiljöer** från det forna Enhörna att byggas upp. Ett gammaldags lantkök med tidstroga attiraljer, vävstuga, tvätt-rum osv. Planering pågår och delar kommer att bli klara under säsongen, till 2011 räknar vi med invigning.

Styrelsen önskar få hjälp i samband med öppethållandet på söndagarna. Har du möjlighet att ställa upp någon söndag kontakta Olle Karlsson. En från styrelsen. kom-

Även vuxna får klappa de keliga Husaby-fären

S/S Mariefred (Maja) fortsätter oförtruttet med sina turer mellan Stockholm och Mariefred. Hembygdsföreningen stöder Claes Insulander och alla de andra idealisterna som ser till att trafiken går på somrarna. Ett tips: äntra Maja vid Sandviken 17.50, njut av mat och dryck och den fantastiska utsikten under resan till Stockholm. Promenad, pendeltåg, 787 och du är åter i Enhörna.

s/s Mariefred - SOMMARTURLISTA 2010

STOCKHOLM-ENHÖRNA-MARIEFRED

23 maj-6 juni trafik lördagar och söndagar.
8 juni-15 augusti trafik tisdagar-söndagar.
21 augusti-4 september trafik lördagar och söndagar.
Tilläggsplats i Stockholm: Klara Mälarstrand invid Stadshusbron.

10.00	Från STOCKHOLM	Till	20.00
11.50	↓ Sandviken	↑	17.50
12.25	↓ Enhörna-Ekensberg	↑	17.30
13.30	Till MARIEFRED	Från	16.30

Priser Stockholm-Mariefred. Biljetter köpes ombord.

Tur- och retur 250 kronor. Enkel resa 180 kronor. Barn 6-16 år halvt biljettpris. Cykel 20 kronor enkel resa. Matsal och cafeteria ombord. Bordsreservation i matsal görs på Mariefreds rederikontor. Telefon 08-669 88 50. Hemsida www.mariefred.info

Enhörnafilmer I, DVDn som baseras på filmer av Klas I:son Lundin har blivit en succé.

De första 100 filmerna är slut och vi håller på att framställa fler exemplar.

Filmerna har försetts med berättarröster, förklarande texter samt bakgrundsmusik. Speltiden är en dryg timma. Beställ via telefon eller mail till Anne-Marie Andersson. Medlemmar betalar 200:-, icke medlemmar 350:- (det är OK att bli medlem samtidigt med beställningen).

Medlemsmatrikeln växer! Under 2010 har drygt 30 nya medlemmar tillkommit och vi är nu drygt 560 i föreningen. Vi arbetar med att gå igenom registret för att få det så korrekt som möjligt. Känner du till några felaktigheter så hör av dig. Vi kommer också att skicka ut påminnelser till dem som ännu ej betalt medlemsavgiften. Är du osäker om betalningen är gjord, hör av dig till mig.

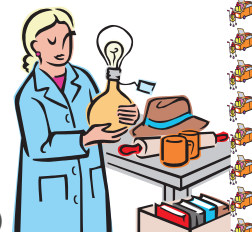
/Birgitta (0708 487277 eller mail enl. nedan)

Enhörna Hembygdsföreningen bjuder in till bakluckeloppis vid museet lördagen den 3 juli 2010, klockan 10 – 15.

Kostnad per plats 150 kr, det finns även bord att hyra. Anmälan senast 28 juni, antalet platser är begränsade, först till kvarn gäller!

Föreningen förbehåller sig ensamrätten att servera/sälja mat och dryck.

Anmälan/frågor, hör av dig till Britt-Mari eller Gertrud (tel. eller mail enligt nedan)

Enhörna Hembygdsförenings styrelse:

Leif Tellestedt, ordförande	tel: 550 447 05	(leif.tellestedt@telia.com)
Olle Karlsson, vice ordf	tel: 550 440 37	(olov.karlsson@live.se)
Britt-Mari Gylefors, sekr	tel: 550 421 30	(b.gylefors@telia.com)
Birgitta Wulkan, kassör	tel: 550 491 28	(birgittawahlstedtwulkan@hotmail.com)
Anne-Marie Andersson	tel: 550 420 16	(anne-marie.majhem@telia.com)
Mona Elveskog	tel: 550 420 28	(elveskog@telia.com)
Jan Munck	tel: 550 420 14	(jan_munck@hotmail.com)
Gertrud Nilsson	tel: 550 421 25	(gertrud@skogshyddan.eu)
Bo Staflund	tel: 552 461 35	

Box 39, 15023 Enhörna, Medlemsavgiften är 100/150:-/år (enskild/familj), Plusgiro 23 89 45-0

Hembygdsmuseet hålls öppet söndagar juni-sep, 13.00 - 16.00. Tag kontakt med någon i styrelsen om du vill besöka museet vid annan tidpunkt. Museets tel: 550 420 87 Besök föreningens hemsida: www.enhorna.nu